

TANTÁRGYI ADATLAP

Tantárgy neve: Színházi és mozgóképes báb- és jelmeztervezés 1-3. (BA)	Kreditértéke: 4+3+3
A tantárgy besorolása: kötelező törzsanyag	
A tantárgy elméleti vagy gyakorlati jellegének mértéke, „képzési karaktere” 30% elmélet, 70% gyakorlat	
A tanóra típusa¹: gyakorlati óra óraszám: heti 2 óra az adott félévben, nyelve: magyar Az adott ismeret átadásában alkalmazandó további módok, jellemzők²: a tanórán és a konzultációkon elhangzott elméleti tudás saját tervezésbe való beépítése	
A számonkérés módja (koll. / gyj. / egyéb ³): gyakorlati jegy Az ismeretellenőrzésben alkalmazandó további (sajátos) módok⁴: kivitelezett bábok mozgástechnikájának tesztelése	
A tantárgy tantervi helye (hányadik félév): 3.-4.-5. félév	
Előtanulmányi feltételek: Látványtervezési alapismeretek bábtervezés 1-2., Látványtervezési alapismeretek jelmeztervezés 1-2, egymásra épülő félévek	
Tantárgyleírás: az elsajátítandó ismeretanyag tömör, ugyanakkor informáló leírása: A Színházi és mozgóképes báb- és jelmeztervezés tantárgy célja, hogy a hallgatók elsajátítsák a bábszínház és a mozgóképes médiumok (pl.: animáció, film) karakterépítő és látványtervezési alapelveit. A tantárgy központi kérdése, hogyan válik a bábtest és jelmeze egységesen működő vizuális és dramaturgiai egységgé, amely a forma, az anyag és a stilizáció révén szolgálja a történetmesélést. Kiemelt figyelmet kap a bábmozgató színész megjelenése is, aki szerves része az előadásnak: jelmeze vagy „láthatatlanná” teszi, vagy tudatosan beemeli a játékba, így a tervezés során a mozgató és bábja közötti vizuális kapcsolat is tudatos alkotói döntés tárgya. A kurzus során a hallgatók megtanulják, hogyan lehet különböző bábtypusokhoz igazítani a karaktereket, azok testformáját és jelmezét. A tantárgy komplex szemléletet nyújt, ahol a báb és mozgató közötti vizuális ritmus, kontraszt, vagy harmónia egyaránt tervezési feladattá válik. A cél, hogy a hallgatók kreatívan, érzékenyen és felelősségteljesen tudják alakítani a bábos karakterek megjelenését a kortárs színházi és filmes közegben egyaránt. Tematika félévenkénti leosztásban: 3. szemeszter: századfordulós magyar színpadi mű korhű feldolgozása 4. szemeszter: egy gyerekeknek szóló bábszínpadi adaptáció komplex tervezése 5. szemeszter: egy világirodalmi klasszikus mű mentén történik a közös gondolkodás és intenzív egyéni munka	
A 2-5 legfontosabb kötelező, illetve ajánlott irodalom (jegyzet, tankönyv) felsorolása bibliográfiai adatokkal (szerző, cím, kiadás adatai, (esetleg oldalak), ISBN)	
<i>Bródy Vera: A bábtervező mesél</i> Budapest, Móra Ferenc Ifjúsági Könyvkiadó Zrt, 2016. ISBN: 9789634152861 <i>Susan Bradley: Stop Motion Filmmaking</i> The Complete Guide to Fabrication and Animation	

¹ Nftv. 108. § 37. *tanóra*: a tantervben meghatározott tanulmányi követelmények teljesítéséhez az oktató személyes közreműködését igénylő foglalkozás (előadás, szeminárium, gyakorlat, konzultáció), amelynek időtartama legalább negyvenöt, legfeljebb hatvan perc.

² pl. esetismertetések, szerepjáték, tematikus prezentációk stb.

³ pl. folyamatos számonkérés, évközi beszámoló

⁴ pl. esettanulmányok, témakidolgozások, dolgozatok, esszék, üzleti, szervezési tervek stb. bekérése

London, Laurence King Publishing, 2020.
ISBN: 9781786275686

Passuth Krisztina: **Koós Iván**
Budapest, Corvina Kiadó, 1984.
ISBN: 9631329908

Tomanek, Alois: **Pobody Loutky (The Forms of Puppets)**
Praha, Akademie múzických umění, 2016.
ISBN: 9788073313493

Lellei Pál: Bábkészítés
ESZME, Budapest, 2014.
ISBN: 9789631210514

Steve Tillis: Towards an Aesthetics of the Puppet: Puppetry as a Theatrical Art
Westport, Connecticut: Greenwood Press, 1992.
ISBN: 9780313283598

The Incredible Bones of the Narrenturm: Photographic Comparative Atlas of the Pathological and Anatomical Collection of the Fool's Tower
Charles C Thomas Pub Ltd, 2023
ISBN 978-0398094102

Making and Manipulating Marionettes
The Crowood Press, 2004
ISBN 978-1861266637

Construction for Fashion Design
Bloomsbury, London, 2017
ISBN 978-1-4725-3875-8

Azoknak az **előírt szakmai kompetenciáknak, kompetencia-elemeknek** (tudás, képesség stb., KKK 7. pont) a felsorolása, amelyek kialakításához a tantárgy jellemzően, érdemben hozzájárul

Célzott szakmai kompetenciák:

a) tudása

- Ismeri a bábmozgatás technikáit és a kivitelezési módokat
- Ismeri a bábszínházi és mozgóképes médiumok jelmeztervezésbeli elméleti és technikai alapjait, a bábu, mint a valóság jellel sűrített testének vizuális szerepét
- Tájékozott a különböző bábtípusok mozgásmechanikájáról és azok jelmezhasználati következményeiről
- Ismeri az anyaghasználat, stilizáció és színkezelés dramaturgiai és esztétikai szerepét a bábfigurákon és az őket mozgató bábszínészek jelmezének kialakításakor

b) képességei

- Képes a kijelölt irodalmi mű kapcsán önálló koncepció kialakítására
- A karakterek elemzését és stilizálását önállóan képes kialakítani
- Tud karaktert, testformát és bábjelmezt integrált egységként tervezni, figyelembe véve a báb mozgásképességét és manipulációját
- Tudatában van az anyag és bábtechnika használatának a tartalmi kifejező lehetőségeivel
- Ismeri a bábszínészek lehetőségeit és együttműködik velük
- Képes anyagkísérletekre, színes karaktertervek és pontos műhelyrajzok készítésére

- Felismeri a stilizáció szerepét és alkalmazza azt különböző előadásformákban
- El tudja választani és össze tudja hangolni a karakter vizuális és funkcionális rétegeit
- Összehangoltan képes alkalmazni a vizuális eszközöket (szín, anyag, fény, mélység) a bábmozgás és látvány integrálására
- Érzékeny a karakter vizuális és dramaturgiai kibontására, nyitott az alkotótársak szempontjaira
- Kreatív, érzékeny és reflektív a bábművészet formai és technikai változatosságára
- Képes önálló színházi és filmes báb- és jelmeztervek létrehozására

c) attitűd

- A báb előadás, mozgóképes báb produkció létrehozásakor szoros alkotói együttműködésben dolgozik az előadás minden alkotójával
- Önállóan irányítja a kivitelezést és döntésképes
- Az előadás létrehozásában művészi képességei maximumát nyújtja
- Folyamatosan figyelemmel kíséri és reflektál a kortárs bábművészetre, az új anyaghasználatra és technikai megoldásokra
- Tiszteli a bábjáték hagyományait, ugyanakkor keresi a kortárs és kísérleti megközelítéseket.
- Tiszteletben tartja a különböző játékmódokból fakadó mozgásigényeket és azokhoz alkalmazza a tervezést
- Nyitott a médiumközi gondolkodásra: a színház, a film és az animáció vizuális nyelveinek összehangolására
- Motivált az egyéni tervezői nyelv és vizuális identitás kialakítására a báb- és jelmeztervezés területén

d) autonómia, felelősség

- Tudatában van annak, hogy művészi munkája a magyar vizuális művészet része
- Szakmai identitása, világszemlélete alkotásaival harmóniában születnek
- Művészeti ismeretei felelősen osztja meg másokkal
- Munkájával az előadóművészeti team koncepciójába illeszkedik
- Önállóan képes egy előadás teljes bábkészletének teljes ruházati és testformai megalkotására
- Felelősségteljesen dönt anyaghasználatról, formai megoldásokról és technikai kivitelezhetőségről
- Képes önreflexióra, kritikák befogadására és saját szakmai fejlődésének tudatos alakítására
- Folyamatosan követi és beépíti a kortárs báb-, látvány- és mozgóképművészet új tendenciáit

Tantárgy felelőse: dr. habil Nagy Fruzsina DLA

Tantárgy oktatásába bevont oktató(k) és elérhetősége(ik):

Hoffer Károly, Michac Gábor

A tantárgy tanításának időpontja/helyszíne: Epreskert, Budapest Bábszínház műhelyek

Tantárgykódja: LAA-SZMBJ01-C-25, LAA-SZMBJ02-C-25, LAA-SZMBJ03-C-25

Felelős tanszéke: Látványtervezés Tanszék

Képzési idő szemeszterekben: 3 félév

Tanórák száma összesen: 39 + 45 + 39

Tanulmányi követelmények: műszaki rajz ismeret, szabászati alapok, anyagismereti alapok, digitális tervezési alapismeretek

Oktatási módszerek: konzultációk és terepgyakorlat

Javasolt tanulási módszerek: folyamatos otthoni munka és kutatás

A hallgató egyéni munkával megoldandó feladatainak száma: félévenként 1
Felhasználható fontosabb technikai és egyéb segédeszközök: rajzasztal, mintázó eszközök, a szabadkézi tervezés rajzeszközei, laptop
Szabadon választható (az infrastrukturális adottságokat figyelembe véve) tárgyként meghirdetve a jelentkező hallgatók létszáma (a tárgyat kötelezően felvevő hallgatóval együtt): évfolyam létszám

87/2015. (IV. 9.) Korm. rendelet:

54. § (2)²⁵ A képzési és kimeneti követelmények szerint megszerezhető kompetenciák alapján meghatározott tanterv kötelező, kötelezően választható és szabadon választható tantárgyakból, tantervi egységekből, továbbá kritériumkövetelményekből épül fel. Szabadon választható tantárgy esetében a felsőoktatási intézmény nem korlátozhatja a hallgató választását a felsőoktatási intézmények által meghirdetett tantárgyak körében.

Nft 2011. évi CCIV. törvény

49. § (2)²⁹ A hallgató részére biztosítani kell, hogy tanulmányai során az oklevél megszerzéséhez előírt összes kredit legalább öt százalékaig, az intézmény szervezeti és működési szabályzata alapján szabadon választható tárgyakat vehessen fel – vagy e tárgyak helyett teljesíthető önkéntes tevékenységben vehessen részt –, továbbá az összes kreditet legalább húsz százalékkal meghaladó kreditértékű tantárgy közül választhasson.